

En årsmötesdag full av grovfoderinnovationer...

Inno4Grass-projektet väver samman lantbruk och forskning

Svenska Vallföreningen är part i projektet Inno4Grass där åtta länder deltar. **Nilla Nilsson-Linde**, som jobbar för SLU i projektet berättade om arbetet så här långt. Tjugo svenska lantbrukare är intervjuade och nu ska arbetet gå vidare med fördjupade studier, möten och satsningar på utbildning, utbyten och forskningsprogram. Faktablad om de tjugo lantbrukarna kommer inom kort finnas på www.inno4grass.eu/sv

Nicolaus brinner för vallodling

Nicolaus Cederblad, nötköttsproducent och maskinentreprenör har 300 ha åker varav 100 vall samt 450 djur. Eftersom han har tjuruppfödning är foderkraven höga, 170 g råprotein och 11,5 MJ. Han vill också ha ett ganska torrt foder. ”I mjölkproduktion går det alltid att trolla fram annat foder utöver vall men inte här”. Nicolaus har testat 100 % vallfoder. Slaktåldern blev högre men det fungerade. Nu är han dock tillbaka till grovfoder och spannmål.

Vallblandningen består av 45 % timotej Lischka, 25 % rörsvingelhybrid Hykor, 10 % rödklöver, 5 % vitklöver och 15 % blålusern. Hykor avkastar bra vilket märktes när en annan rörsvingel provades ett år. ”Hykor och lusern ska alltid finnas med”. Lusernen har gått bättre och bättre. På Vikbolandet där Nicolaus bor är pH inte naturligt högt, så kalkning kan behövas. Han har testat rena baljväxter som proteinvall. Det fungerade; proteinmängden och även proteinkvaliten blev bra, men skörd var 4:e vecka blev för jobbigt. Även rörfilen odlas och används då som kalvhö. En finess är att vildsvinen inte verkar gilla rörfilen.

Vid skörden gäller det att vara på tå. Regnstatistik är väldigt intressant. Vallsköörden slås efter datum och väder, man behöver ”hetsa igång” för att hinna med 600 ha. ”Det regnar alltid sista dagarna i maj” och det måste man parera. Man måste ha maskinkapacitet eller köpa in den. Nicolaus har två 9 m slätterkrossar och en 12 m strängare. Genom att köra en kombination av bredspritt och strängat kan man få en bra avverkning med 18 m gräs till hacken. Gödning efter skörd körs efter sjudagarsregeln, dvs. den måste ut inom sju dagar, och det ska vara kalksalpeter. Att hålla tempot mellan skördarna är också viktigt. Efter fem–sex veckor ska nästa skörd tas när det är väder. En tidig förstaskörd ger en bättre start på återväxten med mycket baljväxter. Tredjesköörden tas efter ytterligare 4–4,5 veckor och sedan kan det bli en fjärde skörd.

Ensileringen fungerar bra utan varmgång trots högt tempo vid inläggning, inget tillsatsmedel och hög ts-halt. Packningen görs omsorgsfullt och att lägga tid på täckningen är viktigt; ”kör med kantplast, tunn folie, ett lager plast till och så däcksidor och sandkorvar, då blir det inget dåligt i kanterna”.

Det är kul att prata vall, tycker Nicolaus. Han läser Svenska vallbrev och provar gärna andras idéer. Hans huvudtips blev följande:

- Ut tidigt – 22/5
- Gödsla direkt – förutsättning för nästa skörd i tid
- Täta skördar
- Stor maskinkapacitet – samverkan
- Odlas och sälj kvalitetsprotein

Nicolaus Cederblad ingår i projektet Inno4Grass och intervjuades av Margareta Dahlberg.

Engelskt rajgräs om hästen får välja

Betet är viktigt för hästen, men vad hästen föredrar att beta är knappt undersökt, menade **Margareta Bendroth**, hästrådgivare vid Hushållningssällskapet Sjuhärad. Rator är ett problem på hästbeten, hästarna vill inte beta närmare sin gödsel än en meter. När det är ont om mark, som ofta på hästgårdar, går det att öka produktionen med bättre betesskötsel, men det är tyvärr ont om hästvallblandningar på marknaden.

Hästbete behöver vara smakligt, ha bra näringsinnehåll samt tåla tramp och hård avbetning. På Råde testades olika arter och blandningar i betesförsök. Det var tydligt vad hästarna ville ha och det blev skarpa gränser mellan rutorna. Engelskt rajgräs och ängsgröe var mest eftertraktade. Minst betades hundäxing, rödsvingel och timotej. Hästarna gillade inte blålusern och kummin men de gillade käringtand och vitklöver. Foderlösta och örter gav mest utrymme för ogräs. Timotej tålde avbetning oväntat bra. Smakligheten var från bäst till sämst: Engelskt rajgräs > Ängsgröe > Rörsvingel > Foderlösta > Ängssvingel > Gräs- och örtblandning > Timotej > Gräs och vitklöver > Ren gräsblandning.

Välj en betesblandning med timotej, engelskt rajgräs, rörsvingel (om möjligt av betestyp), rödsvingel, ängsgröe och vitklöver, menade Margareta. Den blir tramptålig, marktäckande och relativt smaklig. Slutrapporten finns på www.lantbruksforskning.se

Foto: Nilla Nilsson-Linde

4D4F – EU-projekt för teknik i mjölkproduktionen

Margareta Emanuelson, vicedekan med ansvar för samverkansfrågor inom husdjurs- och veterinärområdet på SLU, berättade om projektet 4D4F, Data Driven Dairy Decisions for Farmers, ett nätverk med fokus på sensorer i mjölkproduktionen (www.4d4f.eu). Det kan vara teknik för mätning på djuren,

Forts. nästa sida

såsom kroppstemperatur, hullvärdering, pH + temperatur + aktivitet med hjälp av bolus, värmekamera för juverhälsa, samt satellit och drönare som kan användas i vall och bete.

Fruktksamhet, juverhälsa, hälsa, nutrition och datahantering ligger i topp av ämnen som man vill jobba med. Man tar fram guider på 4–5 sidor varav tio nu översatts till svenska. Det finns även listor med standardrutiner, korta artiklar samt översikter över utrustning av olika fabrikat och vad de har för egenskaper. Det finns också videoklipp där svenska och utländska lantbrukare och rådgivare beskriver hur tekniken fungerar.

Maskinen Cameleon från Gothia Redskap förevisades av Johan Hedestad.

Beslutat på årsmötet

Vid Svenska Vallföreningens årsmöte den 28 november på Vreta Kluster omvaldes Nilla Nilsson-Linde, Uppsala och Gunnar Liljebäck, Överkalix som ordinarie ledamöter samt Rolf Spörndly, Uppsala som suppleant på tre år. Hulda Wirsén, Kalix nyvaldes som suppleant på tre år efter Christer Larsrud, Frösön. Hela styrelsens sammansättning efter konstitution framgår av tabellen nedan. Till ordinarie revisorer för räkenskapsåret 2017/2018 omvaldes Tobias Andersson, Falkenberg och Lars-Erik Josephson, Värnamo med Magnus Halling, Uppsala och Karl Johan Jönsson, Klågerup som suppleanter. Till valberedning omvaldes Sofia Kämpe, Karlsborg (sammankallande), Kjell Ivarsson, Stockholm, Thomas Karlberg, Söderköping och Marjo Lilja, Färjestaden. Lars Olsson, Eslöv hade avböjt omval. Ekonomiadministration och medlemsregister sköts av Rådgivarna i Sjuhärad, Länghem.

Svenska Vallföreningens styrelse

Ordinarie	Suppleanter
Anna Carlsson, Getinge, ordf.	
Per Rudengren, Mellösa, vice ordf.	Göran Lindgren, Klässbol
Nilla Nilsson-Linde, Uppsala, sekr.	Rolf Spörndly, Uppsala
Lars Jakobsson, Lillkyrka, kassör	Kjell Sandahl, Nye
Maria Wahlquist, Vallåkra	Linda af Geijersstam, Kalmar
Gunnar Liljebäck, Överkalix	Hulda Wirsén, Kalix
Lars Ericson, Umeå	Göran Edholm, Vännäs

Vallinsådd – ny teknik och gammal sanning

Per Ståhl, Hushållningssällskapet, kombinerade gammal kunskap med nya tankar angående valletablering. Han sammanfattade enligt följande:

- Frölåda – fungerar bra men kan ge genomväxning av klöver på lätt jord.
- Ogräsharv – ger en bra vall men i försök tappade vallen mycket vid sen sådd.
- Billar – på våren i höstsädd fungerar det bra.

Insådd med breda radavstånd är en ny möjlighet. Det går bra att så mellan spannmålsraderna vid en senare ogräshackning. Maskinen Cameleon förevisades på mötet. Den kan hacka och bredsprida eller radså samtidigt. Att så i samma rad som spannmålen kan fungera med rödklöver och rajgräs. Huvudrekommendationen är dock att så vall och skyddsgröda samtidigt.

Linda af Geijersstam, Hushållningssällskapet Kalmar, tel: 0706-15 67 70, e-post: linda.af.geijersstam@hushallningssallskapet.se

Lästips:

Bendroth, M., Jansson, J. & Stenberg, M. 2017. Bete om hästen får välja – smaklighet och produktion. SLU. Inst. för växtproduktionsökologi. Rapport 22, 116–119.

Föreningen redovisade ett underskott för verksamhetsåret 2016/2017 på 27 253 kr med ett eget kapital på 478 570 kr vid en balansomslutning på 953 482 kr. Budgeten för innevarande verksamhetsår fastställdes med ett underskott på 42 500 kr förutsatt bl. a. att 85 % av befintliga samt 65 % av nyvärvade medlemmar förblir medlemmar även under nästa verksamhetsår. Årsmötet beslutade att behålla medlemsavgiften 400 kr/år varav 100 kr går till lokalföreningen, såvida minst en aktivitet utöver aktivitet i samband med årsmötet redovisas, eller till lokal verksamhet i de län där vallförening inte finns. Ej utbetalda medel skall användas dels för att initiera lokala aktiviteter, dels för att arbeta på riksplanet med information, lobbying m.m. Föreningen hade 1 999 medlemmar som betalat årsavgift i oktober 2017, dvs. en svag ökning sedan oktober 2016 då det fanns 1 986 medlemmar.

Nilla Nilsson-Linde, SLU, Inst. för växtproduktionslära, tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsson-Linde@slu.se

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2018.

Manusstopp

Utgivning

Nr 1 18 jan

16 feb

Redaktionskommitté: Nilla Nilsson-Linde, ansvarig utgivare,

tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsson-Linde@slu.se

Gun Bernes, tel: 090-786 87 44, e-post: gun.bernes@slu.se

Redaktion och layout: Irène Persson,

tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 400 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

Har du rätt vallfröblandning?

Vi har nya vallfröblandningar inför säsongen 2018. Kontakta någon av våra säljare så berättar vi mer.

0430-162 00 | vallbergalantman.se

